

ČÁST PÁTÁ

Správní soudnictví

Hlava první

Obecná ustanovení o správním soudnictví

§ 244

(1) Ve správním soudnictví přezkoumávají soudy na základě žalob nebo opravných prostředků zákonnost rozhodnutí orgánů veřejné správy.

(2) Ve správním soudnictví přezkoumávají soudy zákonnost rozhodnutí orgánů státní správy, orgánů územní samosprávy, jakož i orgánů zájmové samosprávy a dalších právnických osob, pokud jim zákon svěřuje rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen "rozhodnutí správního orgánu").

(3) Rozhodnutími správních orgánů se rozumí rozhodnutí vydaná jimi ve správním řízení, jakož i další rozhodnutí, která zakládají, mění nebo ruší oprávnění a povinnosti fyzických nebo právnických osob.

§ 245

(1) Při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí správního orgánu posoudí soud i zákonnost dříve učiněného správního rozhodnutí, o něž se přezkoumávané rozhodnutí opírá, jestliže pro ně bylo dříve učiněné rozhodnutí závazné a není-li pro jeho přezkoumání stanoven zvláštní postup.

(2) U rozhodnutí, které správní orgán vydal na základě zákonem povolené volné úvahy (správní uvážení), přezkoumává soud pouze, zda takové rozhodnutí nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem.

nadpis neplatil

§ 246

(1) K přezkoumávání rozhodnutí jsou věcně příslušné krajské soudy, nestanoví-li zákon jinak.

(2) Vrchní soud je věcně příslušný k přezkoumávání rozhodnutí ústředních orgánů České republiky, s výjimkou věcí důchodového a nemocenského zabezpečení, důchodového pojištění a hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání podle předpisů o zaměstnanosti.

(3) Okresní soudy jsou věcně příslušné k přezkoumávání rozhodnutí o přestupcích a v případech, kdy to stanoví zákon.

§ 246a

(1) Místně příslušným je soud, v jehož obvodu má sídlo správní orgán, jehož rozhodnutí se přezkoumává, není-li stanoveno jinak.

(2) V řízení podle hlavy třetí této části je místně příslušný obecný soud navrhovatele anebo krajský soud, v jehož obvodu je tento soud.

§ 246b

(1) Při přezkoumávání rozhodnutí správních orgánů soudy jednájí a rozhodují v senátech složených z předsedy a dvou soudců, není-li stanoveno jinak. O opravných prostředcích proti rozhodnutím ve věcech důchodového zabezpečení a důchodového pojištění jednájí a rozhodují u krajských soudů samosoudci.

(2) Samosoudce jedná a rozhoduje ve věcech, k jejichž projednání jsou věcně příslušné okresní soudy, a ve věcech, u nichž to výslovně stanoví zákon.

§ 246c

Pro řešení otázek, které nejsou přímo upraveny v této části, se užije přiměřeně ustanovení první a třetí části tohoto zákona.

Hlava druhá

Rozhodování o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů

§ 247

(1) Podle ustanovení této hlavy se postupuje v případech, v nichž fyzická nebo právnická osoba tvrdí, že byla na svých právech zkrácena rozhodnutím správního orgánu, a žádá, aby soud přezkoumal zákonnost tohoto rozhodnutí.

(2) U rozhodnutí správního orgánu vydaného ve správním řízení je předpokladem postupu podle této hlavy, aby šlo o rozhodnutí, jež po vyčerpání řádných opravných prostředků, které jsou pro ně připuštěny, nabylo právní moci.

§ 248

(1) Soudy nepřezkoumávají rozhodnutí správních orgánů, která nemají povahu rozhodnutí o právu či povinnosti fyzické nebo právnické osoby, zejména obecně závazné (normativní) akty, rozhodnutí organizační povahy a rozhodnutí upravující vnitřní poměry orgánu, který je vydal.

(2) Soudy dále nepřezkoumávají

a) rozhodnutí, která jsou přezkoumávána podle třetí hlavy této části nebo podle obecných ustanovení občanského soudního řádu,

- b) rozhodnutí správních orgánů v občanskoprávních a obchodněprávních věcech, v nichž správní orgán vystupuje jménem státu jako vlastníka nebo jiného účastníka právního vztahu,
- c) rozhodnutí orgánů vojenské správy, která byla vydána k přípravě a plnění úkolů za branné pohotovosti státu,
- d) rozkazy funkcionářů ozbrojených sil a ozbrojených sborů,
- e) rozhodnutí správních orgánů předběžné, procesní nebo pořádkové povahy včetně rozhodnutí o pořádkových pokutách,
- f) rozhodnutí správních orgánů o kázeňských trestech příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů, pokud se jimi neomezuje osobní svoboda nebo pokud nemají za následek zánik služebního vztahu, dále odsouzených v nápravně výchovných ústavech, jakož i obviněných ve výkonu vazby,
- g) rozhodnutí, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské či jiné hospodářské činnosti,
- h) rozhodnutí o nepřiznání nebo odnětí odborné způsobilosti fyzickým osobám, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání nebo zaměstnání,
- i) rozhodnutí o žádostech na plnění, na něž není nárok, nebo o žádostech o odstranění tvrdosti zákona, zejména rozhodnutí finančních orgánů o úlevách na odvodech, daních a poplatcích,
- j) rozhodnutí, jimiž byly zamítnuty žádosti o povolení výjimek z bezpečnostních předpisů a z technických norem.

(3) Kromě toho jsou z přezkoumávání soudem vyloučena rozhodnutí správních orgánů vydaná na základě ustanovení uvedených v příloze A, která je součástí tohoto zákona, jakož i rozhodnutí, jejichž přezkoumání vyloučí zvláštní zákony.

nadpis neplatil

nadpis neplatil

§ 249

(1) Řízení se zahajuje na návrh, který se nazývá žalobou.

(2) Žaloba musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí správního orgánu, které napadá, vyjádření, v jakém rozsahu se toto rozhodnutí napadá, uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu, a jaký konečný návrh činí.

§ 250

(1) Účastníky řízení jsou žalobce a žalovaný.

(2) Žalobcem je fyzická nebo právnická osoba, která o sobě tvrdí, že jako účastník správního řízení byla rozhodnutím správního orgánu zkrácena ve svých právech. Podat žalobu může i fyzická nebo právnická osoba, se kterou nebylo ve správním řízení jednáno jako s účastníkem, ač s ní jako s účastníkem jednáno být mělo.

(3) Jestliže se rozhodnutím správního orgánu cítí na svých právech zkráceno více osob, mohou podat společnou žalobu. Účastníky řízení jsou také ti, na něž se pro nerozlučné společenství práv se žalobcem musí též vztahovat rozhodnutí soudu (§ 91 odst. 2).

(4) U rozhodnutí správního orgánu vydaného ve správním řízení je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni.

§ 250a
nadpis neplatil

Žalobce musí být zastoupen advokátem nebo komerčním právníkem, pokud nemá právnické vzdělání buď sám, nebo jeho zaměstnanec (člen), který za něj u soudu jedná; to neplatí ve věcech, v nichž je dána věcná příslušnost okresního soudu nebo jde-li o přezkoumání rozhodnutí ve věcech nemocenského pojištění či důchodového zabezpečení.

nadpis neplatil

§ 250b

(1) Žaloba musí být podána do dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Zmeškání lhůty nelze prominout.

(2) Jestliže je podána žaloba někým, kdo tvrdí, že mu rozhodnutí správního orgánu nebylo doručeno, ač s ním jako s účastníkem řízení mělo být jednáno, soud ověří správnost tohoto tvrzení a uloží správnímu orgánu doručit tomuto účastníku správní rozhodnutí a podle okolností odloží jeho vykonatelnost. Tímto stanoviskem soudu je správní orgán vázán. Po uskutečněním doručení předloží správní orgán spisy soudu k rozhodnutí o žalobě.

§ 250c

Žaloba nemá odkladný účinek na vykonatelnost rozhodnutí správního orgánu, pokud zvláštní zákon nestanoví něco jiného. Na žádost účastníka může předseda senátu usnesením vykonatelnost rozhodnutí odložit, jestliže by neprodleným výkonem napadeného rozhodnutí hrozila závažná újma.

§ 250d

(1) Předseda senátu vyžádá spisy žalovaného správního orgánu, který je povinen neprodleně je předložit spolu se spisy správního orgánu prvního stupně.

(2) Shledá-li předseda senátu, že soud není věcně nebo místně příslušný, postoupí věc usnesením soudu příslušnému.

(3) Předseda senátu usnesením řízení zastaví, jestliže žaloba byla podána opožděně, jestliže byla podána neoprávněnou osobou, jestliže směřuje proti rozhodnutí, jež nemůže být předmětem přezkoumávání soudem, jestliže žalobce neodstranil vady žaloby, jejichž odstranění soud nařídil a jež brání věcnému vyřízení žaloby nebo jestliže žalobce není zastoupen podle § 250a anebo jestliže žaloba byla vzata zpět (§ 250h odst. 2).

§ 250e

Nedojde-li k vyřízení žaloby způsobem uvedeným v § 250d odst. 2 a 3, doručí soud žalovanému stejnopis žaloby. Předseda senátu může nařídít žalovanému, aby se k obsahu žaloby vyjádřil ve lhůtě, kterou zároveň určí.

§ 250f

V jednoduchých případech, zejména je-li nepochybné, že správní orgán vycházel ze správně zjištěného skutkového stavu a jde-li jen o posouzení právní otázky, může soud bez jednání rozhodnout o žalobě rozsudkem. Stejně postupuje, je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů.

nadpis neplatil

§ 250g

(1) Nedojde-li k vyřízení žaloby způsobem uvedeným v § 250f, předvolá předseda senátu k jednání účastníky; k němu si může vyžádat potřebné podklady, popřípadě i další písemná vyjádření účastníků.

(2) Nedostaví-li se účastníci k jednání, může být věc projednána v jejich nepřítomnosti; řízení nesmí být z tohoto důvodu přerušeno.

§ 250h

(1) Až do rozhodnutí soudu může žalobce rozsah napadení správního rozhodnutí omezit; rozšířit je může jen ve lhůtě podle § 250b.

(2) Až do rozhodnutí soudu může žalobce vzít žalobu zpět; jestliže žalovanému mezitím vzešly náklady řízení, rozhodne soud o jejich náhradě.

§ 250i

(1) Při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí je pro soud rozhodující skutkový stav, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí; dokazování se neprovádí.

(2) Bylo-li rozhodnutí správního orgánu mezitím napadeno protestem státního zástupce, soud řízení o žalobě přeruší až do jeho vyřízení; jestliže napadené rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno, soud řízení o žalobě zastaví. Obdobně se postupuje, jestliže před podáním žaloby k soudu byl proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu podán mimořádný opravný prostředek.

(3) K vadám řízení před správním orgánem soud přihlédne, jen jestliže vzniklé vady mohly mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

§ 250j

(1) Dojde-li soud k závěru, že napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem, vysloví rozsudkem, že se žaloba zamítá.

(2) Dojde-li soud k závěru, že správní rozhodnutí posoudilo věc po právní stránce nesprávně nebo že zjištění skutkového stavu, z kterého vycházelo správní rozhodnutí, je v rozporu s obsahem spisů nebo že zjištění skutkového stavu je nedostačující k posouzení věci, zruší rozsudkem napadené rozhodnutí správního orgánu a podle okolností i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a vrátí věc žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení. Soud zruší napadená rozhodnutí i tehdy, ukáže-li se až při jednání, že jsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů.

(3) Správní orgány jsou vázány právním názorem soudu.

(4) Proti rozhodnutí soudu není přípustný opravný prostředek.

§ 250k

(1) Měl-li žalobce úspěch zcela nebo zčásti, soud mu proti žalovanému přizná právo na úplnou nebo částečnou náhradu nákladů řízení. Může také rozhodnout, že se náhrada nákladů řízení zcela nebo zčásti nepřizná, jsou-li pro to důvody hodné zvláštního zřetele.

(2) Jestliže po zrušení rozhodnutí správního orgánu došlo k vydání nového rozhodnutí, které bylo k nové žalobě opět zrušeno proto, že se správní orgán odchýlil od právního názoru vysloveného v prvním rozsudku soudu, aniž došlo ke změně skutkového nebo právního stavu, uloží soud správnímu orgánu, aby žalobci nahradil všechny náklady soudního řízení.

Hlava třetí

Rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů

§ 250l

(1) Podle ustanovení této hlavy se postupuje v případech, ve kterých zákon svěřuje soudům rozhodování o opravných prostředcích proti nepravomocným rozhodnutím správních orgánů. 35)

(2) Pokud v této hlavě není stanoveno jinak, užití se přiměřeně ustanovení hlavy druhé s výjimkou § 250a.

§ 250m

(1) Řízení se zahajuje na návrh, kterým je opravný prostředek proti rozhodnutí správního orgánu.

(2) Návrh se podává u příslušného soudu ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví něco jiného. Návrh je podán včas i tehdy, byl-li podán ve lhůtě u orgánu, který vydal rozhodnutí. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o opravném prostředku, lze je napadnout do šesti měsíců od jeho doručení.

(3) Účastníky řízení jsou ti, kteří jimi jsou v řízení u správního orgánu, a správní orgán, jehož rozhodnutí se přezkoumává.

§ 250n

Jestliže to povaha věci nevyklučuje, může ten, kdo podává opravný prostředek, navrhnout, aby byla odložena vykonatelnost napadeného rozhodnutí. Soud může tomuto návrhu vyhovět, jestliže by provedením napadeného rozhodnutí byl zmařen účel jeho přezkoumání.

§ 250o

Jestliže správní orgán, jehož rozhodnutí soud přezkoumává, vydá nové rozhodnutí, kterým návrhu zcela vyhoví, soud usnesením řízení zastaví.

§ 250p

Je-li návrh podán opožděně nebo tím, kdo k němu není oprávněn, anebo napadá-li se rozhodnutí, jež přezkoumání nepodléhá, anebo neodstranil-li navrhovatel vady, jejichž odstranění soud nařídil a jež brání věcnému vyřízení návrhu, soud usnesením opravný prostředek odmítne.

§ 250q

(1) Nedojde-li k vyřízení opravného prostředku způsobem uvedeným v § 250f nebo § 250o, nařídí soud jednání. Soud může provést důkazy nezbytné k přezkoumání napadeného rozhodnutí.

(2) O opravném prostředku rozhodne soud rozsudkem, kterým přezkoumané rozhodnutí buď potvrdí nebo je zruší a vrátí k dalšímu řízení.

§ 250r

Zruší-li soud rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán při novém projednání vázán právním názorem soudu.

§ 250s

(1) Proti rozhodnutí soudu nejsou s výjimkou případů podle odstavce 2 přípustné opravné prostředky.

(2) Ve věcech důchodového zabezpečení a důchodového pojištění lze podat proti rozhodnutí krajského soudu odvolání, o němž rozhodne vrchní soud v řízení podle čtvrté části tohoto zákona; dovolání je přípustné za podmínek stanovených v čtvrté části tohoto zákona.

§ 250t

neplatil